

Q. B. V. D. T. O. M.

THESES
MORALIS
ATQUE
HISTORICI
ARGUMENTI,

QUAS

Ad Mandatum Amplissimi Senatus Academici

Publico bonorum examini submittit

JACOBUS J.
HAARTMAN,

PROF. PHILOS. & HIST. LITT. REG. & EXTRAORD.

RESPONDENTE

JONATHANE ABRAHAMO HOECKERT.

STIPENDIARIO REGIO,

BOREA-FENN.

AD DIEM XXVII. MARTII, ANNO MDCCLXII.

Loco horisque ante merid. solitis.

ABOÆ, Impressit JOH. CHRISTOPH. FRENCKELL.

VIRO plurimum Reverendo atque Clarissimo
**D^N. M^{AG}. EPHRAIMO
HOECKERT,**

Vice Pastori & Sacellano Ecclesiæ, quæ Christo Neo-
stadii colligitur, meritissimo,

FRATRI OPTIMO.

Dum TUA, FRATER optime, in me collata publice de-
prædicare licet beneficia, dicendorum copia me
ad tristem redigit verborum inopiam. Paucis ita-
que quod res est dicam. Quum PATRE orbatus fui,
TU FRATER Dilectissime locum EJUS ita occupasti, ut
EUM absentem in TE præsentem venerari mihi met sim-
visus. TU enim etsi non ut viverem fecisti, tamen ut opti-
me viverem, magna TUA effecisti liberalitate. TU certe
non grave duxisti, me IPSE, ad sacra Apollinis bonosque
mores efformare. TU maturis & saluberrimis consiliis,
nec non fidelissimis, ut studiis digne navarem operam,
mihi semper adfuiisti admonitionibus. TU libros, meis
usibus largitus es, plurimos, nec ullam intermisti oc-
casio-

casione aut ullis pepercisti sumtibus, quo necessaria mi-
hi suppeditares. Quantum TIBI FRATER Indulgentissime
itaque debeam, Oedipo non opus est conjectore. Quumque
nihil quod rependam, mihi suppetat præter voluntatem,
hisce paginis, quas pro ingenii modulo defendere D. F.
conatus sum, imo quibusque verbis literisque obsignatam
quasi eandem, in tesseram gratissimæ post DEUM men-
tis, TIBI maxime debitæ, hilari fronte & mente acci-
pias, & quam ad præsens usque sanctam mihi ultro beni-
gneque reservasti germanitatis necessitudinem, eandem in
posterum etiam perpetuam conserves, iterum iterumque
rogo. De cetero supremum Numen piis venerabor pre-
cibus, jubeat TE, FRATER Carissime, in annos bene
multos ea frui felicitate, quam pia mens unquam optare
TIBI valeat. Ita vovit dudum, vovet etiam num, vo-
vebitque in futurum

NOMINI TUO

Frater obstrictissimus,
JONATHAN ABRAH. HOECKERT.

à Mr. le Défenseur de cet Ouvrage.

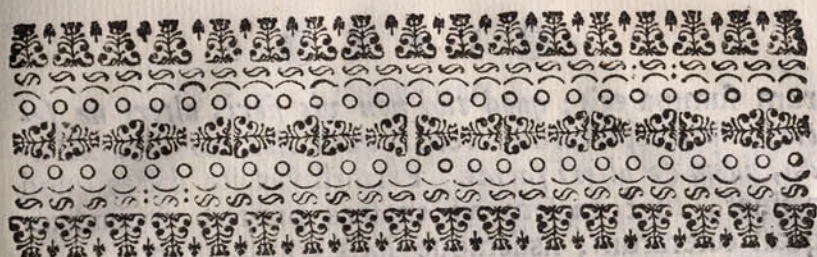
MONSIEUR.

La confiance intime, que Vous, MONSIEUR, m'avez conservée dès le berceau, ne me permet à laisser passer aucune occasion, qui se présente, sans Vous témoigner toujours, la part, que je prends de Votre prospérité. C'est ce, qui m'oblige aussi maintenant à publier cet applaudissement, quoique impoli néanmoins bien intentionné, à cause de Vos progrès le plus belles en des sciences. Que Vous, MONSIEUR, Vous avez chargé d'être Repondant de ces vérités, produites d'un Auteur très célèbre, prouve assez, que Vous avez déjà atteint la solidité & notice fondée, qui Vous fait digne à donner publiquement la preuve première de Votre savoir. C'est, pourquoi j'ai l'honneur de Vous féliciter du beau commencement pour obtenir un laurier bien mérité à l'avenir; comme aussi de la continuation constante de Votre voyage assidu au chemin de la vertu. Je félicite, de tout mon cœur, Vos chers Parens, de la joie, que Votre avancement Leur donne. Au reste je félicite aussi moi même d'un Ami si louable que familier. Je souhaite sincèrement, en peu de mots, que Votre félicité fleurisse en cette vie & obtienne sa maturité en l'éternité. C'est mon vœu, & une marque de l'attachement, avec le quel je ferai toujours,

MONSIEUR,

Votre très affectionné serviteur
& Ami.

J. H. L.

THESIS I.

atur *Jus* quoddam *Naturale*, omnes omnino homines sigillatim & in individuo, sed diversimode tamen pro statu cujusque vario, tam originario, quam adventitio quocunque, in foro conscientiae & poli, ut dici solet, obligans exacte & absque ulla exceptione.

THES. II.

Ubicunque adest *Obligatio*, ibi etiam datur *Jus*; neque ulla jura dantur, nisi ad satisfaciendum obligationi. Itaque nec *Potentia* ulla per se unquam dat jus, sed huic demum subordinata esse debet omni casu & tempore.

THES. III.

Amor sui proprius mensura est communis officiorum erga alios. Et legum quidem prohibitiva-

A 3

rum

rum summa erit: *quod tibi non vis fieri, alteri ne feceris*; præceptivarum vero: *quod tibi vis fieri ab alio, idem & alteri facias*. Permissivas ita dictas quod attinet, sunt eadem vi theseos præced. appendices quasi ceterarum, iisdemque ipsis continentur.

THES. IV.

Quemadmodum vero, ex defectu sanioris iudicii, iniquissimi sæpius de ipso facto adversus nosmet ipsos esse solemus: ita multo magis eadem ipsa iniquitas metuenda nobis foret ab aliis, si in exigendis juribus atque officiis, quæ nexu quodam sororio reciprocantur ubique sibi invicem in genere humano, standum alicubi non esset iudicio cujusque proprio, sed alieno semper alterius cujusque probabili vel præsumptio.

THES. V.

Itaque accommodata satis ad rem pro præsentis status atque conditione mortalium, & adæquata est quoad jura & officia hominum mutua, Juris Naturalis distinctio in Strictum & Laxum, Cogens & non Cogens, Externum & Internum. Quorum illud in foro quidem humano s. *soli*, ut dici solet, obligationem *perfectam*, cui ut satisfiat, alterum vel invitum quis vi etiam adigere potest; hoc vero *imperfectam* duntaxat, utpote cogi nesciam, producit. In priori casu exigentis, in posteriori præstantis vel debitoris partes erunt potiores, quorum ideo sic quidem iudicio standum est omnino, nisi summa imis miscere, turbareque omnia volueris.

THES. VI.

THES. VI.

Officia nempe stricti juris *et suum cuique*, quod alioquin in latissima sua extensione, officia facile omnia & singula hominum suo ambitu complectitur, restringunt ad complexum earum duntaxat rerum omnium, quæ ita propriæ cuique & in dominio jam constitutæ sunt, ut nulli præterea alii ex æquo sic competant; eoque ipso materiam primam exhibent, cui, ceu basi & fundamento præcipuo, *Justitia* omnis superstruenda erit. Iis quippe læsis, vel salvis non persistentibus, nec genus humanum consistere, neque vita socialis ulla coli poterit, sed bellum erit omnium in omnes.

THES. VII.

Officia vero imperfecte debita quod attinet, cedunt eadem perfecte debitis quibuscunque omni casu & tempore, nec nisi salvis demum iisdem pariter atque officiis erga seipsum locum ullum tueri possunt, atque ne sic quidem uni magis quam alteri, sed indefinite omnibus & singulis, pro meritis cujusque, de jure debentur; consequenter neque vel utcunque hic aut nunc intermissa interdum, honestatis læsæ vel justitiæ æquitatisve violatæ notam characteristicam certam imprimere per se unquam possunt strenuo cetera & ingenuo cuique Juris Naturalis strictè sic dicti, neque adeo Civilis solum, observatori atque cultori assiduo.

THES. VIII.

THES. VIII.

Jus igitur N. strictum palladium sanctissimum esse debet *Civitatis* vel *Societatis* cujusque *Civilis*; quique *suum* cuique hic migrare nititur, quæque stricti juris sunt capita pedibus conculcat identidem, is, quantum in se est, fundamenta atque prima stamina reipublicæ convellit maxime. Absurda nempe est omnino vita quæcunque socialis, quæ principiis primis nobiscum natis ex adverso & diametraliter repugnat.

THES. IX.

Equidem *sufficientia vitæ*, s. abundantia eorum, quæ ad vitæ necessitatem, commoditatem & jucunditatem faciunt, finis quoque esse debet, cui in republ. haud desultorie insistendum. At *tranquillitas* tamen s. vacuitas a metu iniuriarum, sive a violatione juris sui, & *securitas* a vi quacunque externa, supremum semper locum occupant inter causas impulsivas constituendæ civitatis.

THES. X.

Cetera quippe commoda, quæ ex societate civili optime constituta, vigente porissimum & florente jam, proveniunt, & in cives larga satis copia redundant, accessoria quasi sunt, neque tam ad *esse*, quam ad *bene esse* Civitatis spectare videntur.

THES. XI.

Tametsi vero vi atque necessitate quadam externa cives in republica vel inviti adigi possint, atque adigendi etiam sint, ad jura cujusque mutua integra servanda, obligationibusque perfecte debitis ex alle-

aliquo usque satisfaciendum: tamen reipublicæ interest vel maxime, atque inter pia societatis desideria prima & ultima identidem referendum, tum ut sponte sua & lubenter quisque hac ex parte exsequatur faciatque, quod suum est; tum vero etiam, ut capita interni atque laxi illius juris, imperfecte alioquin debita, quanto studio & nisu maximo fieri unquam poterit, facta recta vigeant florentque in vita communi, progerminantque sic ex hac quoque parte fructus optimæ notæ, qui coacti demum, perdunt & de valore atque pretio suo intrinseco, & impensam simul iisdem operam quamque.

THES. XII.

Præcipua igitur cura esse debet reipublicæ, ne adsit penuria bonorum virorum. Nam pro copia eorundem, majore vel minore, salus civium, quæ finis reipublicæ esse debet, intenditur magis vel minus, vel periclitatur omnino.

THES. XIII.

Characterem *boni viri* reponimus in ardore vitæ honestæ, vero quidem, non apparente, sive in promptitudine & dispositione quadam animi proxima, suum cuique tribuendi, & obligationibus conscientiæ, rite prius instruendæ, pro modulo suarum virium satisfaciendi.

THES. XIV.

Quemadmodum itaque actiones hominum liberæ, ubi formam earum internam magis quam ma-

teriam spectaveris, suum habent pretium intrinsecum, & longe quidem maximum, ex intentione sive ex qualitate & quantitate motivorum, quibus ad agendum determinari semet quisque patitur: ita vir quisque bonus, non ex metu poenarum vel incommodorum pravisorum, neque ex spe utilitatis propriæ s. ex rationibus politicis, vel ex motivis aliis quibuscunque extrinsecis, sed ex stimulo virtutis atque pietatis interno, non tantum acerrimus erit cultor officiorum stricti juris, sanctæque observantia quadam & custodia eorundem haud interrupta tenebitur, verum etiam officiis amoris atque humanitatis, imperfecte alioquin debitis, lubenter pro viribus indulgebit.

THES. XV.

Atque hic quidem Rhodus est, hic salta. Valde enim vereor, ne in hoc stadio dormitet interdum bonus quisque Homerus, neve optime huc quadrent, quæ apposite monuit quondam Cartesius initio disfert. de Methodo: "nulla, inquit, res æquabilius inter homines est distributa quam bona Mens: ea enim unusquisque ita abundare se putat, ut ne quidem illi, qui maxime inexpleriles cupiditates habent, & quibus in nulla unquam alia re Natura satisfecit, meliorem mentem quam possideant optare consueverint.

THES. XVI.

Hinc vero patet usus atque necessitas *Ethices* s. *philosophiæ moralis* καὶ ἠθικῆς sic dictæ, ut quæ emen-

mendatæ vitæ voluntatisque homines præstare debeat: Quare cum Jurisprudencia Naturalis nudam theoriam quandam subministret actionum quarumcunque bonarum & malarum, neque adeo per se adsequatur ullo modo finem, quem ultimato intendit Philosophia nostra Practica; qui eidem, pariter atque Jurisprudentiæ civili, unice ita dat operam, ut praxin officiorum parum cordi habeat, Ethicesque adeo sanioris studio nuncium plane mittat, is vero non inutilis quidem sibi vir, sed perniciosus tamen patriæ civis merito haberi debet.

THES. XVII.

Quod de Scythis quondam suis pronunciavit Trogi epitomator Justinus, tantum profecisse eosdem ignorantia vitiorum, quantum Græci cognitione virtutis; id aliquid in recessu fovet, sane quam utiliter in moralibus identidem imitandum atque observandum, ut scil. parci simus & cauti in vitiis quibusque describendis aut delineandis, maxime si nondum fuerint cognita satis & pervulgata, largissimi contra in incrustandis vicissim virtutibus oppositis.

THES. XVIII.

Hinc pessimæ notæ sunt homines in consortio humano, qui vitia nova, novasque technas atque fraudes suo exemplo, vel doctrina etiam, producunt in diem, pestes utique reipublicæ pariter atque generis humani, & promotores omnis nequitiae, tanto quidem

citius ruituræ in perniciem totius societatis, quo longius serpit.

THES. XIX.

Bellum, ab æquilíbrio petítum, injustum planè in se est, caussaque mere chimærica nititur.

THES. XX.

Idem vero etiam de *Ostracismo* Atheniensium & *Petalismo* Syracusanorum judicium ferendum. Tametsi enim æqualitati hominum naturali illud vel inprimis repugnet, si quis jura sua alterius cujusque juribus præferre, aut inferiorem quemque suo jure deturbare voluerit, potentia qualicunque instructus ad id atque munitus: quavis tamen alia ratione malo huic occurrendum erit omni nisu atque viribus, quam ut pacta quasi conventa prima societatis, aut jura consociatorum primaria & congenita ulla ex parte metui cuique, justo ut-
cunque aut injusto, sacrificare liceat.

THES. XXI.

Regulis omnino sanioris politices congruum maxime est consilium, quod de coercendo intra terminos aut justos limites imperio mentem *Augusti* Cæsaris, vere Augusti, subiisse quondam, Tacito referente, Historico *πλιπνότης*, legimus. Nam & morbi speciem sat periculosi refert, dum mole sua nimium laborare corpus incipit, neque ex mo-

le

le sua & magnitudine æstimanda erit potentia imperii, sed ex vigore & firmitate, pariter atque ex concinna structura & harmonia partium, tam integrantium quam potentialium; & saluti præterea singulorum magis consulitur in imperio modico vel mediocri, quam in vasto admodum atque potentiori.

THES. XXII.

Ita vero Monarchiam quandam universalem, neque obtentu aut conservatu adeo facilem, neque humano generi conducibilem valde, judicamus.

THES. XXIII.

Ipsam imperium vastissimum *Sinarum*, cujus forma regiminis absolute Monarchica sub Augusta satis idea *Patris Patriæ* valde celebrari solet, multis non solum & maximis quondam rerum suarum conversionibus identidem exposita fuit, sed etiam num quoque sub præsentis rerum suarum flore ærumnarum satis sinu suo fovet, suosque naves insignes patitur.

THES. XXIV.

Cum multæ sunt fabulæ ab Historicis mediæ ævi adoptatæ atque in posteros propagatæ, criseos itaque sanioris ope corrigendæ vel tollendæ penitus; regnum tamen, cujus sub nomine *Presbyteri S. Johannis*, s. *Priester Johan*, inde a seculo XI. to-

B 3

tam

tam fere Europam fama percrepuit, sed postmodum a Zingis Chano, incluto Tatarorum Principe, eversum est penitus atque inde paullatim evanuit, veram & nativam suam sedem habuit olim in regno Tibeth vel Tanguth, Sinis vel Seribus veterum vicino, vel alio eidem proximo, sacrisq; Nestorianorum quondam imbuto; non item in Æthiopia.

THES. XXV.

At vero Presbyterum istum eundem fuisse cum eo, qui hodie sub nomine *Dalai Lama*, ceu summus Tatarorum Pontifex, in regno Tibeth habitat, atque longe lateque per Orientem colitur, illumque in hunc transformatum posteriori ætate, id quidem nulla omnino fide nititur.

THES. XXVI.

Crucis signum Christianismi nota ambigua satis est, neque adeo lapidibus nostris Runicis hoc nomine discernendis sufficiens aut idonea.

THES. XXVII.

Hierosolymarum urbs hodierna, quo olim ante 1700 annos, ulteriusque porro, florentibus maxime rebus Judæorum, perstiterat loco, etjamnum, post Æliam excisam, sita deprehenditur. Ast *Sepulcrum Christi*, cum monte *Calvarie*, quod in media urbe illic nunc visitur & religione summa colitur, quodque tot expeditionibus Christianorum Principum Cruciatu ansum plura per secula dederat, genuinum non est, sed plane supposititium.

TH. XXVIII.

THES. XXVIII.

Inter signa Historico-Geographica non infimum locum occupat *regnum*, trans *fluvium* miraculosum *Sabbaticum*, *Judæorum*, sive *Israëliitarum* potius, cujus prima stamina reperire licet Lib. IV. Esdræ cap. 13. de quo ut mirifica sibi pollicita est semper gens Judæorum in hunc usque diem, ita in ultimis Asiæ angulis orientem versus, delitescentem quasi, nonnulli eorum; quidam specie veri aliquantulum majori in vastissimo Habessinorum imperio; alii tandem, & in his præcipue celebris ille superiori seculo R. Menasse ben Israël, in America, sed irritò semper conatu, idem reperisse sibi sunt visi.

THES. XXIX.

Sunt autem Judæi, inde a nutante ipsorum republica in hunc usque diem, pessimi Historici, atque gens ista ex justo quodam judicio Divino ad fabulas nugasque insulsissimas divendendas nata quasi & facta pedetentim adeo, ut si unum forte *Flavium Josephum*, Matathiæ filium, non Gorionidem illum, exceperis, inter scripta ipsorum Historica, oppido quam pauca, nullum quidem reperire liceat, quod a somnio multum abeat, vel solæcismis Historicis gravissimis non sit refertissimum.

THES. XXX.

Fennos & Lappones hodiernos reliquias & progeniem genuinam esse Israëliitarum sive X. Tribuum

buum in Affyriam locaque vicina asportatarum olim, hypothesis quidem est ingeniosa satis & eruditionis laude conspicua, sed quæ propius expensa parum in se habere videtur firmitatis atque solidi.

THES. XXXI.

Neque iidem sunt *Venedi*. Sed quantum adhuc quidem probabili maxime conjectura in re obscurissima adsequi licet, *Scythicæ* reliquæ sunt, & propago hujus gentis certissima.

THES. XXXII.

Nam & nomina quoque & vocabula Scytharum veterum authentica & domestica, qualia nobis in hodiernum usque diem quamplurima conservavit memoriæque prodidit Herodotus, fides ille & antiquissimus Historiarum Pater, Fennicæ linguæ hodiernæ in multis vestigia produnt etjamnum sat manifesta.

THES. XXXIII.

Sinus Venedicus veterum, hodiernum quoque Livonicum includit, eodemque boream versus terminatur; & *Eridanus* fluvius, unde electrum venire Herodoti jam ætate credebatur, hodiernus Duna est, Rigam Livoniæ urbem primariam alluens.

THES. XXXIV.

Russorum nomen & imperium recens est, & inter recentissima, sed jamdum potentissimum, & quem-

quemadmodum ex variis diversarum undiquaque stirpium gentibus successive coalitum, ita ex magna quoque sui parte gentem Venedicam, olim antiquissimam, matrem agnoscit & promocondam.

THES. XXXV.

Vero admodum videtur simile, neque argumentis omnino Historicis destituitur conjectura, Carthaginenses & Phœnices olim, cum circumnavigaverint Africam, penetrasse quoque in *Americam*. Neque tamen ideo ad Homerum provocamus, quem Æthiopum Occidentalium nomine Americanos indigitasse suspicati sunt quidam.

THES. XXXVI.

In Historico, & fides, & judicium requiritur.

TANTUM.

Pereximio

Domino RESPONENTI,

AMICO INTEGERRIMO.

Ab omnibus cordatioribus illos semper eximius suus manet honos, & haud raro virtutis condecorantur brabeo, qui in castris Musarum strenue sub vexillo Apollinis militantes, firmo fixoque gressu virtutis semitam premunt, interritaque mente per excelsas ac difficiles Parnassi rupes ad culmen gloriae summo contendunt nisu. Horum in numero, quum etiam Te, Amice optime, ingenue & pro virili certantem certo certius animadvertirim, animi mihi amici notam vix effugerem, sed plane immemor partium esse videret mearum, nisi occasione hac diu exoptata mihiq; tandem oblata, gaudium, quale intra cancellos sinceri pectoris tumescit & ex ingenio Tuo optime exulto jamdudum cepi, paucissimis & levissimis publice testatum irem lineolis: Jubet enim hoc arctior illa, quæ mihi Tecum est familiaritas. Ast, quum desint mihi verba & facundia vires, laudibus Tuis promeritis rite exprimendis sufficientes, & major sit virtutis & morum Tuorum integritas, quam ut eandem levi attingere valeam penicillo: ad calida & candida confugio vota, Cœleste Numen devotiori mente precans, ut salvus & sospes, brevique pertinacissimis laboribus & vigili Tuo studio condignam præmiorum consecuturus messem, in Tuorum gaudium & solatium, Patriæ commodum, amicorumque decus, diutissime viyas! vale.

*Prolixior sensu quam verbis, sincerum
sic declarare voluit affectum*

H. G. H.